

Zhe ima kmét na svoji njivi tefhko in slo ilovno semljo, naj jo vezhkrat prerahljá; le tako bo nar hitreji njivo popravil, zhe fizer ni mozhvirna. Tefhko in debelo semljo rahljo napraviti fi mora kmét na vezh vish persadevati, in vľako téh mora po svojim obdelano biti. Eno je: on mora njivo vezhkrat globóko preorati, de nepotrebna mokrota odtézhe in se perft ofufhí. V jesénském zhafu, kadar je fizer navada sa prihodno spomladánsko létvo práho napravljati, je koriftno tefhke semlje preoravati, de jih fréfh po simi bolj sdrobi in de perhke postanejo, kar jim k vezhji rodovitnosti pomaga. Drugo je: De njivna perft rahla ostáne, je treba s drobnim, in dobro predelaním gnojám gnojiti; tudi je dobro jo v jeséni s tankim pefkam sméfhati; she bolj je, jo s shivim apnam, s rufhno in s drugo trohljino potrefati.

Zhe je pa tefhka in ilovna semlja rasun tega tudi mozhvirna, ji je tréba mozhvirnost odvséti, grabne fkopati, de vóda odtézhe, in se samók pofufhi, in kadar semlja suha postane, je prevdariti, kaj bi bilo bolj, na rezhenó pervo ali drugo visho njivo obdelovati; kadar je pod brasdo vezh ilovne, kakor druge perfti, bo njiva na spomlad mokrota dalje dershala; satorej pa tudi, zhe ravno raft posnejshi perzhenja, vender dobro donéfe, in po leti nikdar fufha fadju ne fhkodje, kér il mokróto perdershuje.

Vezh vredno sa kméta je polje obilne mokróte, kakor polje, ki mokróto hitro fpufti. Obilna mokróta se da odvséti, in njiva bo poboljšana, zhe delovez is nemar ne fpufti, brasdo kolikaj sméfiti; na polji pa, kjer pod brasdo ila ni, bo vľa raft vfuhnila, zhe desh po goftim permakval ne bo, ker vľa mokrota pod semljo globoko odide.

Na polje tedaj, ki je presuho in pufto, velja napeljati maftne ilovne, blata is bajerjov in potokov, debéle rufhnje in vezh druge drobne trohljine, — veljá, vse to pogoftim preoravati, de se vse s brasdo samore sméfiti; kadar je to fforjeno, je tréba she s gnojám mozhno gnojiti. Zhe je perloshno, je dobro, vodo is potokov, kadar jih povodinj kalí, na polje fpuftiti; tako le bo fkerbin kmét napravil, de mu bo polje rodilo.

V dolinah in na ravnotah leshí, kakor smo poprej rekli, sploh veliko rodovitne semlje, ki jo vodé in potoki naplavajo, rasun v dolinah, ki preglobóko leshé, in ki fo savoljo tega mozhvirne. Na ravnotah se da dofti shita, dofti kláje in pashe perdelati.

Kjér je lega polja perpravna, de rodovitnosti ne prehud mras, ne prevelika vrozhina ne pofhkodje, se rasun obilniga perdelanja shita in klaje tudi she mnogokteriga shivesha s pridam perdelati samóre; med téga fhitéjemo pofébnó: reja fadniga drevja in murv.

(Dalje sledí.)

Navod gnojnífhe koriftno napraviti.

Vľak, kdor se s obdelvanjam semlje pezhá, posná potrebo, semlji s gnojám poverniti, kar mu je v selfhíh, shitih in drugih pridelkih dala; satorej mora vfaziga kmetovavza perva fkerb biti: dobriga gnoja fi vezh ko mogozhe napraviti. Tó dosezhi, je pred vřim potrebno, koriftno napravljeno gnojnífhe. Vezhji dél se vidi gnojnífhe v nar nishjim kótu dvorísha, kamor ob deshevním vremenu vľa voda vkup tézhe, in se s gnojnízo vred po valnih ulizah v blishni potok odtéka. Tako isprán gnoj ne saleshe dofti in rajtenge kmetovavza vézhi dél prekrisha.

Ravno tako fhkodljivo je, gnoj na planim v vífóke kupe fkladati in puřtiti, de nastil na meřti gniti, ofuhlji, trohni in na polji, kakorfhna semlja fi bodi, malo isdá. Ktér kmetovavez she ni fkuřil, de gnojníza nar vezh isdá? To le, kar je mogozhe fpravlati, mnoshiti in k koriftni perpraviti, bodi perva fkerb umétniga kmétovavza. To dosezh, se gnojnífhe napravi na dvoríshu ali kjér fi bodi, dva do tri zhevlje ponishano v tla v takim kraji, kjér se deshniza v kup ne fteka, in de prevezh na solnzi ni. Sraven gnojnísha se napravi fhteri do sheřt zhevljov nishkej jama obsidana in s ilovizo sabita, ali pa velika barigla nameřti sidajna v jamo postavlena, od ktére jame pokrit graben (fluf) do gnojnísha pelje, de se po njím gnojníza is gnojnísha v jamo odzéja. — Ta gnojnízhna jama bodi sakrita, de se amoniak, ki je nar bolji dél gnojníze, ne isduřhí.

Kdór kóli fi je gnojnífhe na tako visho napravil, fi s polivanjam lahko pomaga, zhe je gnoj presuh, de ne trohni; dofti tezhnejshiga ga napravi, kakor je fizer bres polivanja, pofébnó, zhe ga vľak krat, kadar gnoj na kup fklada, gladko poravná, in tri do fhteri perfte na debélo s perftjo ali s zeftním blátam, slafsti s sidno fhuto pokrije. Tako sloshen gnoj se koriftno sgotovi, vedno moker perhrani in se tako pomnóshi, de nar ménj dvakrat toliko isdá, kakor bi bil isdal, zhe bi se mu ne bila perft, blato ali fhuta permeshala. Slafsti na travnikih tak gnoj dobro in dolgo saleshe.

Kar gnojníze v jamo ali v fód odtezhe, se sna v jeséni po puřtih njivah in travnikih polití; tode, zhe je premozhna, se ji nekoliko vóde perlije. Kdór fi pa hozhe tolikanj persadéti, de kup semlje, bodi na travniki ali njivi, v podobi liva ali lija napravi, in mnoshizo gnojníze vanj perpelje, vezh ali ménj, kakor je liv ali lij vézhi ali mánji; potem od řtrani semljo tako dolgo v gnojnízo mezhe, de je vľa popita, in zhes kake dni ta kup rasmezhe, se bo v kratkim zhudil, kaj gnojníza samore, in vezh let bo fposnal, kako je gnojníza koriftna.

Dr. Orel.